

302688

XIX. YÜZYILDAN GÜNÜMÜZE İSLAM DÜŞÜNÜRLERİ

CİLT 2

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

26 Ekim 2023

Editörler

Prof. Dr. Kemal SÖZEN

Prof. Dr. Sabri YILMAZ

Prof. Dr. Ali Kürşat TURGUT

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	302688
Tas. No:	922-97 OND-4

İstanbul
DİVAN
Kitap
2023

191248
MUHAMMED HÜSEYİN TABÂTABÂÎ (1904-1981)

Fevzi YİĞİT

1. Tabâtabâî'nin Hayatı ve Eserleri

1.1. Tabâtabâî'nin Hayatı

Muhammed Hüseyin Tabâtabâî 1962 yılında, o güne kadarki hayat hikâyesini kendisi kaleme almıştır. Buna göre o, Tebriz'de 1904 yılında dünyaya gelmiştir. Küçük yaşta anne ve babasını kaybetmesine rağmen maddî durumlarının iyi olması nedeniyle bir vasi gözetiminde ilk tahsilini tamamlamayı başarmıştır. Farsça ve Arapça eğitimi yanında sağlam bir Kur'ân eğitimi alan Tabâtabâî yirmi üç yaşına vardığında fıkıh, kelim, hadis, mantık ve felsefe gibi değişik ilimlerde temel eğitimi tamamlamıştır. Örneğin o, bu dönemde felsefede İbn Sînâ'nın *İşârât* şerhini okumuştur. Eğitimi tamamlamak için 1925 yılında Necef'e gitmiş ve orada Ayetullah M. Hüseyin İsfehânî ve Ayetullah Nâinî'den içtihat derecesine ulaşana kadar fıkıh eğitimi almıştır. Felsefeyi Hüseyin Bâdkûbî'den okumuştur. Altı yıl boyunca aldığı derslerde Plotinos'un *Esâlûcyâ*'sını, İbn Sînâ'nın *Şifâ*'sını İbn Miskeveyh'in *Tehzîbü'l-ahlâk*'ını, İbn Türke'nin *Temhîd*'ini, Sebzevârî'nin *Manzumesi*'ni ve Molla Sadrâ'nın *Esfâr*'ını okumuştur. Yine o dönemde Ebu'l-Kasım Hânsârî'den ileri matematik ve geometri dersleri almıştır. Ahlâk ve irfan derslerini aynı zamanda akrabası olan Ali Gazi Tabâtabâî'den okumuştur. O, bu hocasına karşı her zaman özel bir yakınlık ve aşırı bir saygı duymuştur. Tabâtabâî, 1935 senesinde ekonomik sebepler yüzünden Tebriz'e dönmek zorunda kalmıştır. O, Tebriz'de birçok risale kaleme almasına rağmen hayatının ilmi yönden en kısır ve manevî anlamda en sıkıntılı dönemini geçirmiştir. Tabâtabâî 1946 senesinde, zamanın parlak ilim havzalarından birisi olan Kum şehrine geçmiştir.¹ Vefatına kadar Kum'da kalan Tabâtabâî, yaptığı çalışmalar ve verdiği derslerle felsefe ve tefsir derslerine olan ilginin artmasına vesile olmuştur. Henry Corbin'le beraber yürüttüğü ilmi meclislere

* Doç. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Felsefesi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Sivas, (fevziyigit@cumhuriyet.edu.tr).

¹ Tabâtabâî, *Tevhîd Risâleleri*, çev. Kenan Çamurcu, İnsan Yayınları, İstanbul 2010, 17-19.